

Kommunernes erfaringer med og håndtering af herreløse katte

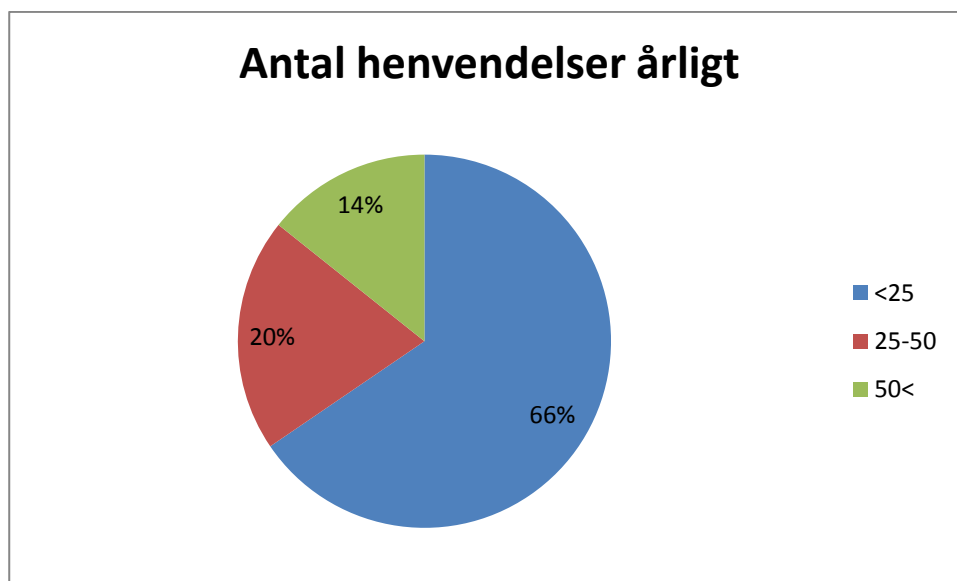
August 2015

Formålet med denne rapport er på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse om kommunernes indsats overfor herreløse katte at udlede nogle forslag til, hvordan indsatsen på området kan styrkes. Rapporten baserer sig på kommunernes svar et spørgeskema sendt ud d. 27. januar 2015. I alt har 86 ud af 98 kommuner svaret. Dette er en svarprocent på 87,76. Det er undersøgt, hvor mange henvendelser kommunerne får om katte, og hvad disse henvendelser drejer sig om. Herefter er det belyst, hvilke typer indsatser kommunerne benytter sig af til at afhjælpe problemerne, herunder om de har udarbejdet handleplaner, hvem de samarbejder med og om de udarbejder informationsmateriale. Det er i denne forbindelse også blevet undersøgt, om der er en sammenhæng mellem kommunernes indsats og om de har mange sommerhuse eller landbrugsejendomme.

Endelig indeholder rapporten et idékatalog til kommunernes indsats på området for herreløse katte udarbejdet på baggrund af kommunernes svar.

Kommunernes arbejde med herreløse katte

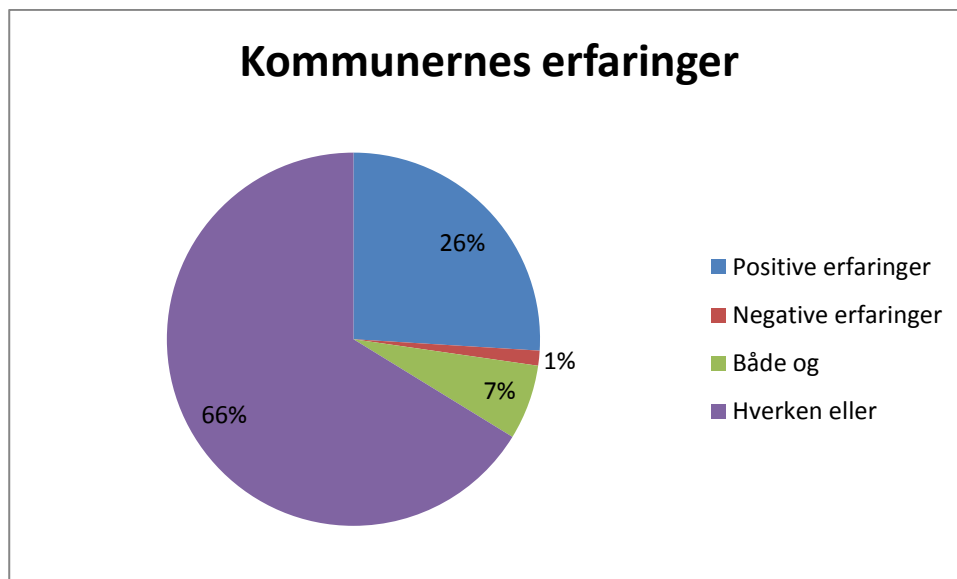

De herreløse katte kan opleves som en gene, og borgerne er bekymret for deres velfærd. Som en kommune har angivet er det dog vigtigt at huske, at en kat ikke nødvendigvis er i nød, fordi den er herreløs.

Når henvendelsen drejer sig om hensynet til mennesker, kan det være, fordi kattene anses for at være potentielle smittebærere. Oftest opleves de som en gene, fordi de formerer sig og opholder sig på uhensigtsmæssige steder. Mange af kattene opfattes som efterladte.

Når henvendelsen handler om velfærd, drejer det sig om, at kattene er underernærede eller syge. Oftest fordi de er blevet forladt efter et dødsbo eller af folk, der kun fodrer dem, når de er i sommerhus. Hvis en kommune har en samarbejdsaftale med en kattefanger, kan borgerne desuden være bekymrede for, om tamme katte risikerer at blive fanget og aflivet.

Kommunernes erfaringer med indsats.

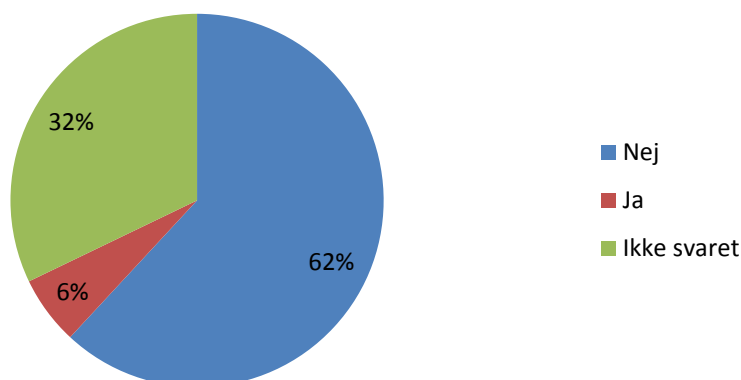

26 % kommuner har positive erfaringer med indsats på området. Kun 1 % har negative erfaringer, og 7 % har både positive og negative erfaringer. Langt de fleste nævner hverken positive eller negative erfaringer på området. For nogle af kommunerne skyldes det, at de slet ingen reel erfaring har. Flere kommuner forklarer, at de først lige begyndt at lave en indsats på katteområdet. Nogle overvejer eller har planer om at lave en indsats i fremtiden.

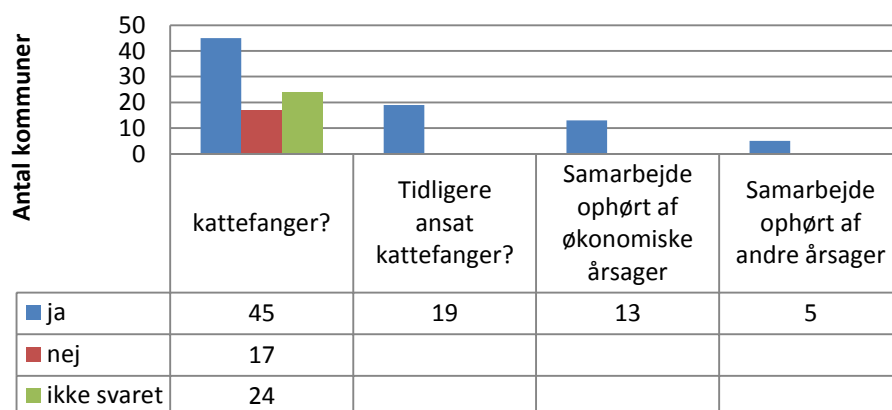
41 % af kommunerne oplyser, at de i dag har et beredskab på området vedr. herreløse katte. Beredskabet består typisk i en samarbejdsaftale med en dyreværnsorganisation, som oftest Kattens Værn.

80 % af de deltagende kommuner har et samarbejde med Kattens Værn. Ofte henvises borgeren til at kontakte Kattens Værn direkte. Manglende indsats for at indfange herreløse katte har i nogle tilfælde økonomiske årsager.

Har kommunerne en handleplan?

Kommunernes aftaler med kattefangere

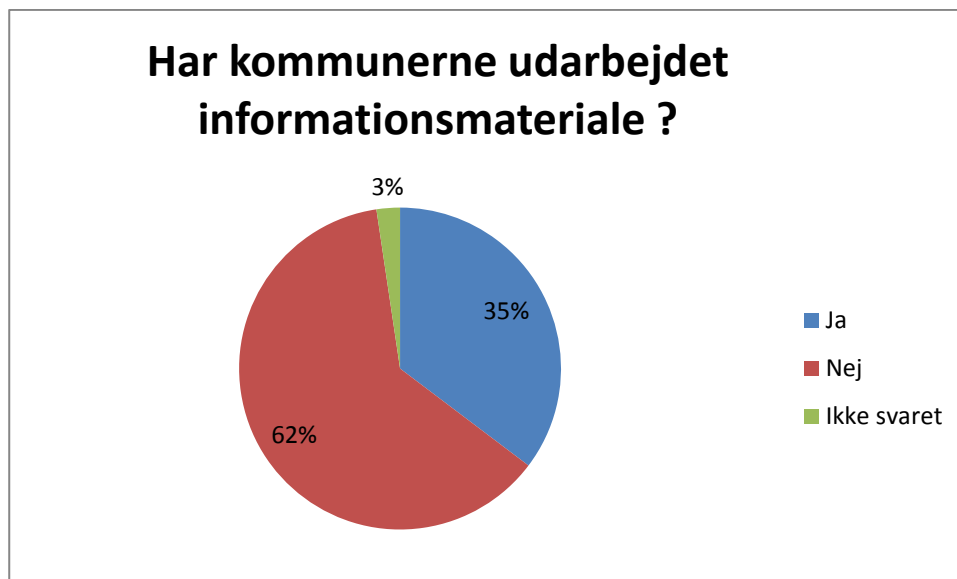

45 af kommunerne har aftale med eksterne kattefangere. Ca. 80 % af disse eksterne kattefangere kommer fra Kattens Værn. Hjørring Kommune og Bornholms Kommune oplyser som de eneste kommuner, at de har ansat egne kattefangere. Nogle kommuner oplyser, at de udlåner fælder. Her er det altså borgeren selv, der får rollen som kattefanger.

13 af de kommuner, der oplyser, at de tidligere har haft aftale med kattefanger/har haft en kattefanger ansat, har standset samarbejdet af økonomiske årsager.

Der angives meget varierende pris, som borgeren skal betale for at få indfanget en kat – fra ingen betaling til 88 kr. op til 550 kr.

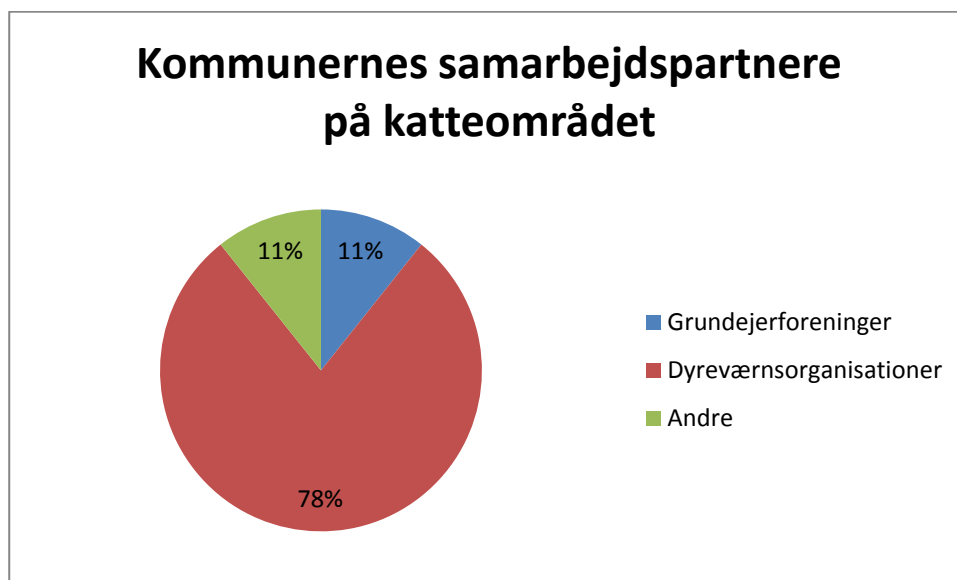
Informationsmateriale

De fleste kommuner har angivet, at de ikke har udarbejdet informationsmateriale. En del henviser til Kattens Værn. Indholdet af informationsmaterialet varierer meget. Nogle kommuner oplyser blot om, hvordan man skal forholde sig, hvis man har problemer med en herreløs kat, og mange linker til Kattens Værns hjemmeside.

Kommunernes indsats

Nogle kommuner har samarbejdsaftaler for at mindske eller forebygge problemer med herreløse katte.

Mange kommuners samarbejde begrænser sig til dyreværnsorganisationer, og primært Kattens Værn.

Registrering

Registrering af indfangning af katte kan være hensigtsmæssigt, når kommunerne skal lægge budget.

Der er en spinkel tendens til, at kommuner med enten landbrugsejendomme eller sommerhuse vælger at registrere sager omkring katte. Hvor kun 38 % af kommunerne med kun få landbrugsejendomme eller sommerhuse registrerer sager omkring katte, gælder det samme for 41-42 % af kommunerne med mange landbrugsejendomme eller sommerhuse. Kommunerne oplyser, at registreringen foregår i simple regneark, i kommunens egne journaliseringssystemer eller hos Kattens Værn for de kommuner, der har en samarbejdsaftale.

Idékatalog

Nogle kommuner har med deres besvarelser videndelt deres erfaringer med forskellige indsatser. Disse erfaringer er gengivet nedenfor som inspiration til andre kommuner.

Herudover er der ideer til indholdet af informationsmateriale og samarbejdspartnere. Disse ideer har mere karakter af kommentarer til de oplysninger, som kommunerne har givet i besvarelserne om disse emner.

Informationsmateriale

Hvorfor?

62 % af de kommuner, som har besvaret spørgeskemaet har ikke udarbejdet informationsmateriale. Informationsmateriale er egnet til at hjælpe med at vejlede borgere og virksomheder, når de oplever problemer med herreløse katte og sparer muligvis tid for kommunerne, idet direkte henvendelser fra borgerne i nogen grad overflødiggøres. For at undgå usikkerhed omkring kommunens rolle i bekæmpelsen af herreløse katte kan kommunen derfor med fordel udarbejde informationsmateriale.

Hvad?

Kommunerne kan, for at udarbejde informationsmateriale eller forbedre det, vejlede om, hvordan borgeren skal forholde sig, når der er problemer med en herreløs kat, herunder hvilken rolle kommunen spiller og hvordan ansvarsfordelingen er. På denne måde mindsker man borgernes usikkerhed. For at mindske borgernes usikkerhed kan man også generelt forklare, hvornår en kat betragtes som herreløs, og hvordan den kan være havnet i situationen.

Hvis kommunen tilbyder afhjælpning, er det en god ide at oplyse om det videre forløb efter indfangningen. På denne måde undgår man, at katteejere bliver utrygge for, at deres tamkat bliver indfanget og aflivet. Desuden undgår man, at almindelige borgere bliver bekymret for, om sunde herreløse katte aflives uden videre.

Kommunen kan f.eks. oplyse om følgende i sit informationsmateriale :

- Overordnet om herreløse katte som fænomen, da det hjælper borgeren til at forstå kattens situation. Her kan man eventuelt forklare forskellen på herreløse katte og vildkatte:

Vildkatte har aldrig haft eller har længe ikke haft en ejer og er derfor ikke tamme. Disse katte kan overtages i en foderværtsordning, såfremt borgeren ønsker at hjælpe (se rådene under ”Samarbejde”).

Herreløse katte er tamkatte, som er blevet forladt eller selv har forladt deres hjem, men ikke er mærkede.

- Hvilken rolle kommunen påtager sig i løsning af problemet.
- Borgerens egen mulighed for at hjælpe:

Kommunen kan give borgeren råd om, hvordan man kan hjælpe katten, fx at borgeren kan lave et læhus, men ikke må lægge mad ud. Det kan desuden være en god ide at oplyse borgeren om de konsekvenser, det har at fodre en herreløs kat/vildkat.

Ønsker en kommune at give mulighed for foderværtsordninger, kan man også komme med råd til borgeren om dette, herunder mulighederne for at få doneret foder, hvad man gør, når foderværten er på ferie m.v.

- Mulighed for indfangning og efterfølgende aflivning eller neutralisering, herunder eventuelle tilbud, priser og samarbejdsaftaler:
 - Har kommunen udarbejdet tilbud/samarbejdsaftaler kan man også med fordel oplyse om proceduren omkring indfangningen, fx ” Katten indfanges, køres til dyrlægen, hvor den testes for katte aids og katteleukæmi og i øvrigt undersøges, så man kan vurdere dens almene tilstand. Hvis katten konstateres sund og rask, neutraliseres (kastres/steriliseres) den, bliver vaccineret, øretatoveret og registreret i Det Danske Katteregister og herefter sat tilbage i sit oprindelige territorium.”

Hvor?

- På kommunens hjemmeside.
- I lokalavisen
- Distribution af pjecer fra dyreværnsorganisationer, fx Kattens Værn

Samarbejdspartnere

Hvorfor?

Mange kommuner samarbejder med dyreværnsorganisationer som Kattens Værn. I sager om vildkatte kan borgere, virksomheder og bolig- eller grundejerforeninger imidlertid også selv gøre en indsats. Nogle borgere ønsker at overtage katten, og nogle virksomheder kan drage nytte af dem.

Kattene kan være en vigtig del af kommunens rotte- og musebekæmpelse. Ved at vejlede og hjælpe borgere og virksomheder i situationen, kan de være med til at tage ansvar og drage omsorg for katten.

Udover at være en service for borgerne er der typisk tid at spare for kommunerne ved at have godt materiale på kommunens hjemmeside.

Hvem?

Der ligger potentiale i at udvide samarbejdet til borgere, virksomheder, bolig/grundejerforeninger osv. På denne måde får kommunens borgere og virksomheder mulighed for selv at tage del i ansvaret for de herreløse katte. Samtidig vil parterne kunne drage nytte af kattene, som kan fange mus og rotter.

Der er erfaringer med følgende ordninger :

Borgere

- Når en borger kontakter en kommune om et problem med en herreløs kat, kan kommunen foreslå vedkommende mulighed for at overtage (vild)katten i en såkaldt foderværtsordning. Her vil neutralisering, vaccination og veterinær behandling inden overtagelse være nødvendig, for at borgeren føler sig tryk ved overtagelsen. For at motivere borgeren kan kommunen tilbyde betaling af dette eller evt. henvise til donatorer, der vil kunne hjælpe borgeren med det økonomiske.

Borgeren skal i denne ordning fodre katten og sørge for, at den kan søge læ fra vind og vejr. Foderværterne kan passe hinandens katte i forbindelse med ferie, sygdom o.l. Donatorer vil også på sigt kunne hjælpe med foder, hvis det er et problem for borgeren. Donatorerne kan fx være foderforretninger, der donerer foder med udløbet salgsdato. Man kan desuden forsøge at få doneret tæpper m.v. fra genbrugsforretninger med henblik på at lave læhuse i nærheden af foderværterne.

I denne forbindelse vil et samarbejde med dyrlæger være nødvendigt, da de skal stå for vaccinerings, sterilisering m.v. For at mindske udgifter til overflødig indfangning og for at undgå at stresser katten, kan kommunen bede dyrlægerne om at mærke katten, fx med et klip i øret, for derved at vise, at den er behandlet.

- Kommunen kan udlåne fælder, således at borgeren selv står for at indfange kattene. Her vil det være en fordel at vejlede i, hvad der efterfølgende sker med katten. Raske vildkatte kan behandles og genudsættes, herreløse katte søges bortadopteret til nye ejere og ejerkatte skal naturligvis leveres tilbage til ejeren.

Bolig-/grundejerforeninger

Mange bolig- eller grundejerforeninger forbyder deres medlemmer at have katte af frygt for sygdomsspredning m.v., hvis der kommer for mange katte i området. En kommune kan derfor ved personlig kontakt eller gennem informationsmateriale hjælpe grundejerforeningerne til ordninger der ”rummer” katte.

Boligforeninger

Hvis et medlem af en boligforening ønsker at overtage en herreløs kat, kan kommunen hjælpe med at udforme lejevilkårene således, at det bliver muligt for katten at flytte ind, uden at der opstår problemer med kattene. Der kan bl.a. stå, at katte skal være vaccineret, steriliseret og øremærket, samt at dette skal kunne dokumenteres inden udgangen af 2 måneder efter at tilladelsen er givet. Det kan også angives, hvor mange katte, der må holdes pr. husstand.

Kolonihaveforeninger

Kommunen kan vejlede kolonihaveforeninger om ”foderværtsfællesskaber. Dvs. ordninger, hvor flere deles om året rundt at sikrer, at kattene bliver fodret og får frisk vand hver dag, at der er et tørt, lunt og forholdsvis rent sted kattene kan opholde sig, at kattene bliver tilset for evt. sygdomme, skader o.l. Der er også erfaring med ”foderværtsordninger”, hvor kommunen hjælper med at få katten neutraliseret/vaccineret og evt. behandlet før overtagelsen.

Virksomheder

Virksomhederne, f.eks. landbrugsejendommene, kan have en interesse i at blive foderværter. Kattene kan benyttes i bekæmpelsen af mus og rotter. Det er anført, at man kan vejlede virksomheder om at de kan trække udgifter til pleje og pasning fra i driftsregnskabet, samtidig med at kattene ”arbejder” for dem.

Dyreværnsorganisationer

Kommunerne kan lave samarbejdsaftale med Kattens Værn eller andre om fx indfangning af kattene. Mange kommuner har en samarbejdsaftale med Kattens Værn.

Dyreværnsorganisationer kan stå for videreformidling af herreløse katte.

BILAG I

Skrivelse til kommunerne

27. januar 2015

Til kommunerne

Fødevarestyrelsen ønsker at initiere en systematisk indsamling af erfaringer og videndeling om forskellige indsatser og ordninger – herunder med udarbejdelse af handlingsplaner samt procedurer for indfangning – på området vedrørende herreløse katte. I den forbindelse anmoder Fødevarestyrelsen kommunerne om at udfylde og tilbagesende medsendte spørgeskema **senest 25. februar 2015.**

Oplysningerne ønskes på baggrund af en henvendelse fra Den Danske Dyrlægeforening, Dyrenes Beskyttelse og flere andre dyreværnsorganisationer, der finder at antallet af henvendelser omkring herreløse katte er stigende. Organisationerne har haft et møde med fødevareministeren og med Fødevarestyrelsen, og der er indledt et samarbejde mellem Fødevarestyrelsen og andre interessenter med henblik på en mulig forbedring af velfærdsforholdene for katte.

Spørgeskemaet og evt. ledsagende materiale bedes sendt til 15@fvst.dk, ligesom denne adresse bedes benyttet hvis der er spørgsmål til skemaet.

På forhånd tak for hjælpen.

Med venlig hilsen

Heidi X. Witzeling

Chefsekretær

Dyrevelfærd og veterinærmedicin

Spørgeskema til kommuner vedr. herreløse katte

Kommune _____

Kontaktperson _____

e-mail _____

Tlf. _____

Er der landbrugsejendomme med produktionsdyr i kommunen ? Ja Nej

Er der mange sommerhuse i kommunen ? Ja
 Nej

Har kommunen et beredskab på området vedr. herreløse katte? Ja
 Nej

Hvis Ja – besvar venligst underspørgsmålene :

Har kommunen en handlingsplan for katte Ja Nej
Hvis Ja - medsend venligst den gældende handlingsplan

Har kommunen selv ansat en kattefanger Ja
 Nej

Har kommunen aftale med en fanger Ja Nej

Hvis Ja

Er det en privatperson(er) eller en dyreværnsorganisation

Evt. navn på organisationen _____

Har kommunen tidligere haft aftale med fanger Ja Nej

Hvis Ja – hvorfor blev aftalen opsagt?

Økonomiske grunde

Andre grunde

Registrerer kommunen antallet/omfanget af herreløse katte Ja Nej

Hvis Ja - hvordan foretages registreringen ?

Hvor mange henvendelser fra borgerne om herreløse katte får kommunen pr. år ?

< 25

25 - 50

> 50

Hvad drejer borgerhenvendelserne sig om?

- bekymring for kattenes velfærd? Ja Nej
 - bekymring for mennesker (smitte/støj mv) Ja Nej
 - gener fra kattene ? Ja Nej
 - (evt. hvilke)
-

Hvem samarbejder kommunen med på området herreløse katte?

- Turistkontorer Ja Nej
- Udlejningsfirmaer Ja Nej
- Grundejerforeninger Ja Nej
- Lokale interesseforeninger fx landboforeninger Ja Nej
- Dyreværnsorganisationer Ja Nej
- Andre Ja Nej
 - Hvem?

Har kommunen positive erfaringer med konkrete indsatser Ja Nej
○ Hvis Ja - hvilke

Har kommunen negative erfaringer med konkrete indsatser Ja Nej
○ Hvis Ja – hvilke

Har kommunen udarbejdet informationsmateriale om herreløse katte Ja Nej
○ Hvis Ja medsend venligst relevant materiale, evt. link

Andre bemærkninger vedr. herreløse katte :-
